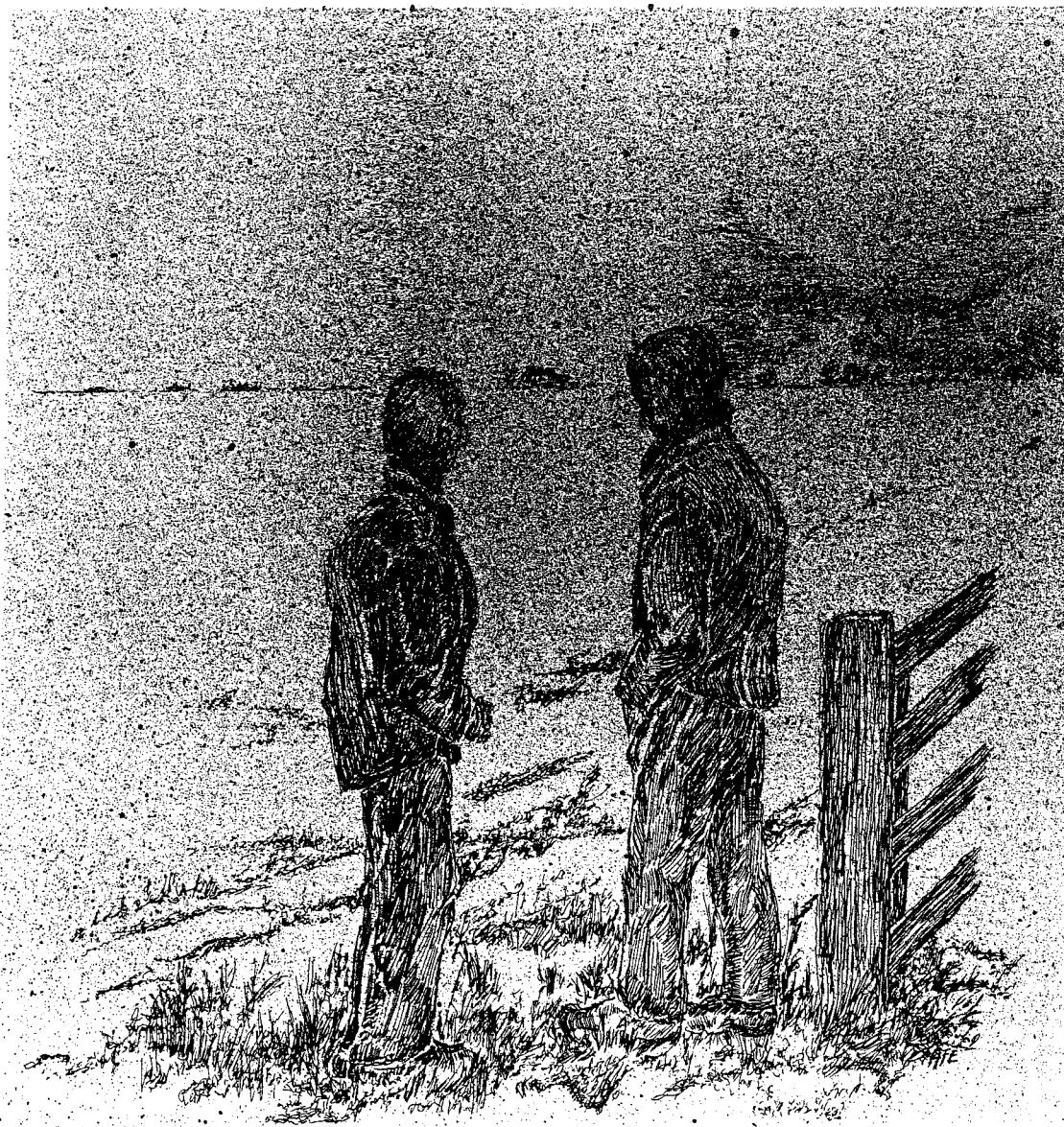

ELTSE DEI FIEDER MEI

Wachtringe.

De ânderdûkerztid Piet de Boer. Kees Bruins
18 maart 1944 - 16 april 1945 Djiplân

It is net sa maklik om noch wat op te skryw en by alle eigele ferfolde ferhalen fan Piet.

Ik begin mar by syn kommen op Djiplân.

Spierwyk hier, in blaziwe overal oan, giele klompen en in poerbègte fyts.

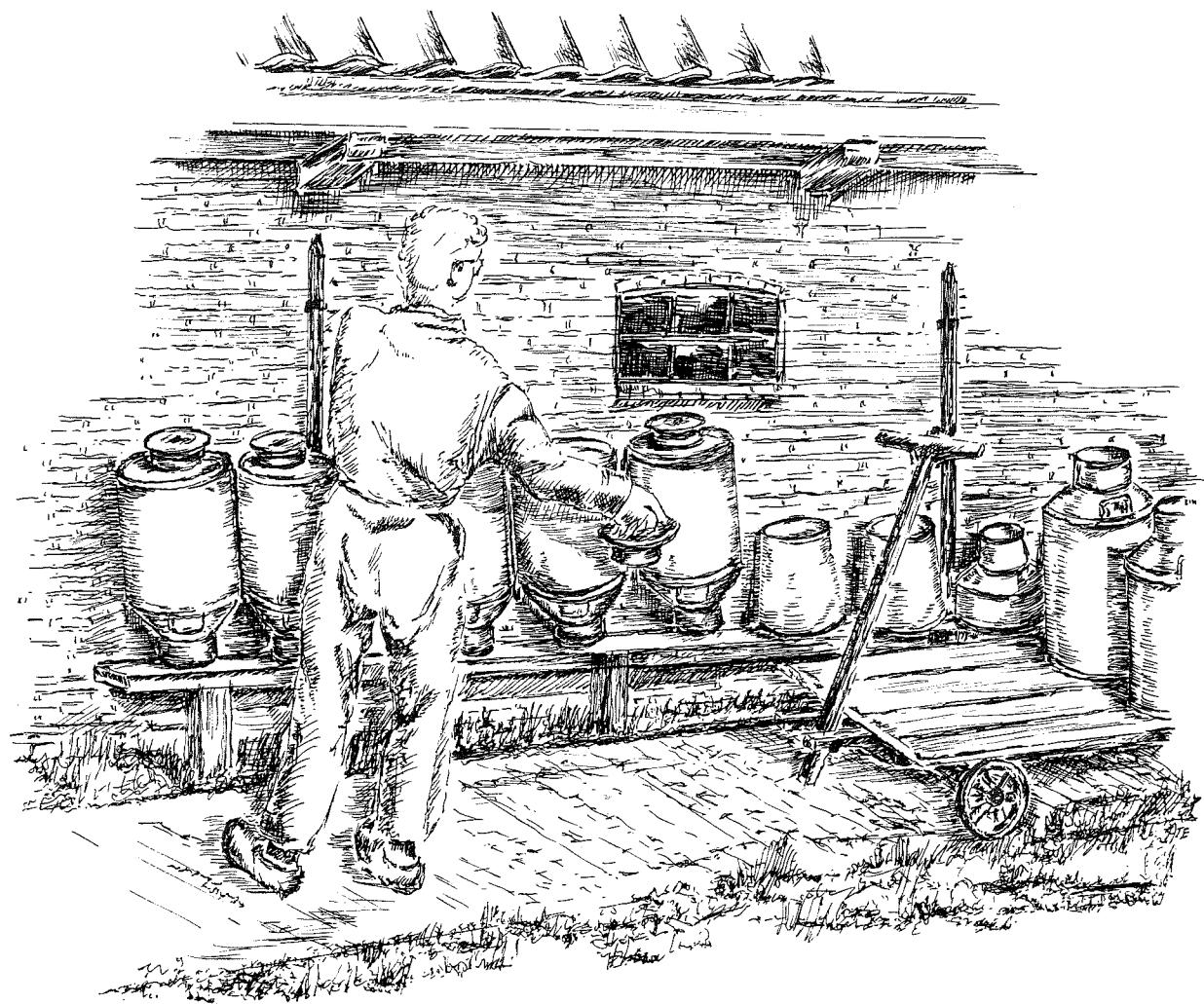
Isy makke him bekend as Piet de Boer, wat bekend hearde om reden:

Mem-de boerinne, hjitte Pietje de Boer. En dan tink je dalks, famylje, wat net wier blykte te wézen.

Piet wie in joan fan in notaris, en ik wie in arbeiderjonge; dy öfkomst die der net ta, we pasken gewoan by inoar.

De oare deis, waard troch Omke Jehannes it werk regule. 'E himmeljen fan de amers en briggen op 'e staf by de opfaart wie al myn werk en Piet goo it myohschen dwaan. Mar dit werk wie foar him gjin sukses. It rideñ mei in weip op fjouwer Ejjillen lei him beter dan mei ion Ejjil, om de myohsplankens smel en gléd wiennen. We ha doe mar wikkela, en ik al sa bliid, 'e wetter fan 'e opfaart wie yn 'e maartmoanne noch aan 'e hâlde kant.

'E Washjen fan 'e houwetarken wie neffens my syn hobby. Allerearste die er dit wol trye hear yn 'e wijs en it diorre de hiele moarnsteid. Mar dan wiene se ek krekt ja wieft as syn eigen hier.

Omke Jehannes, yn Eijske boer, hoe altyd wol waf
betinkhe om siz aan 't werk te hâlden.

Doe de ky yn t nygers rainen, koene wy wol
de farske stront opskoppe en op 'e wein dwaan.

It wie better foar de groei fan it gers en
wier, letter die bliken dat dat ek noch wier
wie.

Under dat wark is der wat ofpraat. We hoene
fan zigzels wol zig waardje dwaan.
„'t hat foarteken dien;” sei Mem. „Omke Jehannes
heus learde ek praten.”

De énggetiid wie in apart ferhaal.

Troch in technyske éffining fan Omke Jehannes,
skode we de grachte reaken hea yn ten kear sa
op 'e wein, wer we eargt mei de heafoarke
saal heel oere oer-diepen.

De baorlju-boeren-skudden mei de holle;
, fan Omke Jehannes hat ek werrig wat éffen:
Omke Jehannes en Piet wiene mei dit wark
sa op inoar ynspile, dat se yn ten dei 64
reaken tan it lân helje hoene.

Wol deryonken wie dat yntek en ik 't hea
net sa hird yn 'e golle krye hoenen.

De baorlju seine neat meer, sy hienen
hjir wol trye dagen wark met.

polderdykje
Galama's Leech foar
bo sinten yn 'e oere.

Yn 'e hjerst wie it heakkelen al wer yn oar ferhaal.
't Wie swier wark, je moasten de lea brike, mar wy
wiene jong en sterk.

Ien feart wie troch eis foargongers (Aarf en Joop) sa
goed heakkelen, der wie net folle mei te beraden,
sei Omke Jehannes.

Neffens him hie er 16 kear twa weinen nedich han
om alle seadden fiorf te bringen.

Hy, Omke Jehannes, hat it wiffen. Doe't wy it
harweike klear hienen, moast er 23 kear ride.

Piet waard yn die tiid beroemd as molketapper, om
de molkehellerg te betsjinnen.

Foar ien klant wie molke-molke, mar wie Piet de
haadzaak. Anna Ploegstra wie ferealo op him, en net
by him wei te brâgen.

Doch de leafe kwaam fan ien side.

Wat de vroultje oangiet wienen we net ferwente.
De ferhâlding wie goed, mar op in ôfslâh, en dat
wie goed.

In probleem wie de bolle; hy breitg sa no en dan
log en gie dan by de baarkokes op begite. Dat
hoe net, desig der hinde en prebearje om him te
fangen. Dat wie net gindser risiko's. De lêste
kear krije hy my te pakken, mer as gefolch dat
ik ien wike plât moast

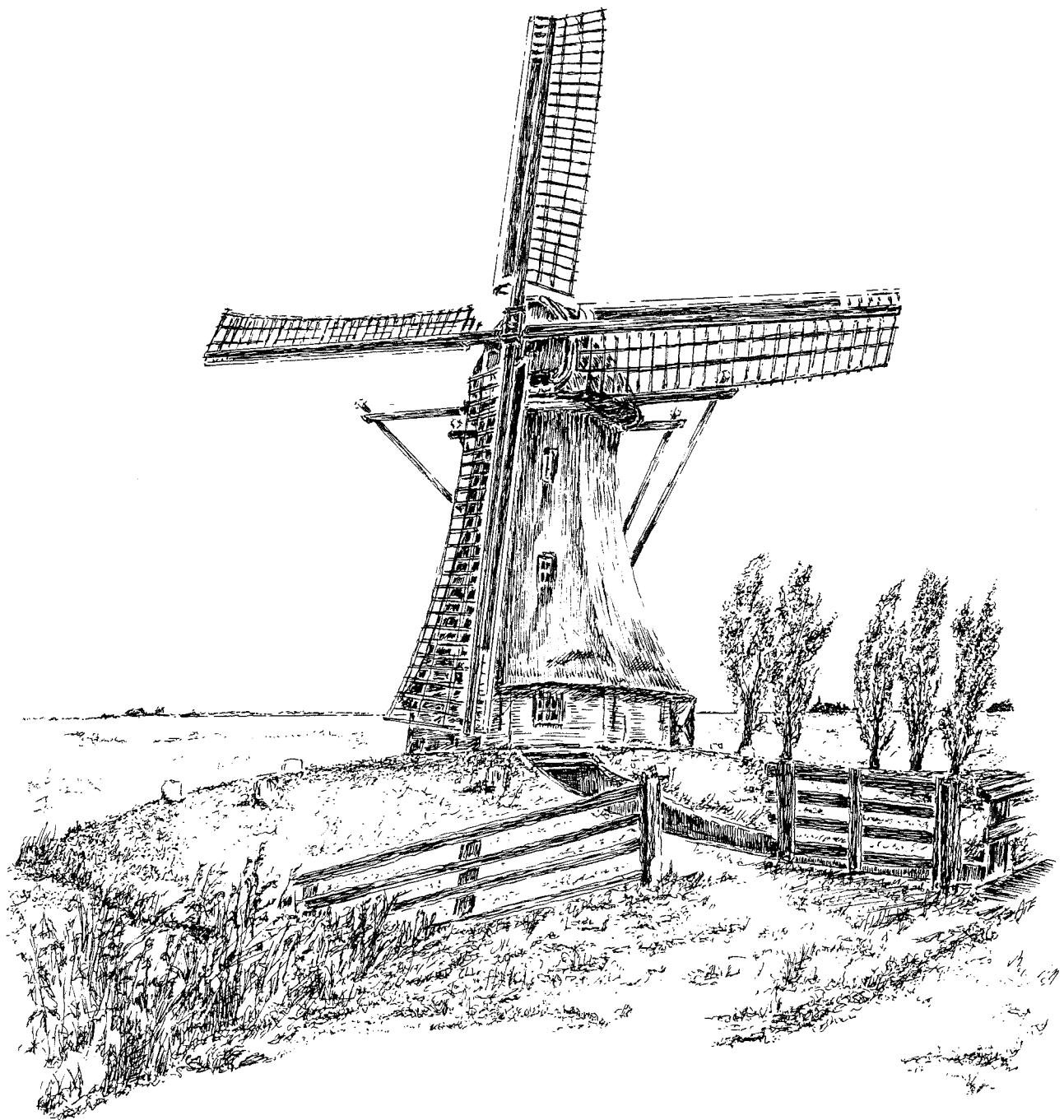
Foar it bigke minder, hy waard ôfmakke.

In oar foarfal dat no dochs wol ferfeld mei wurde.
Lepie, yn Amsterdamse, hie noch nea sjoen hoe't yn
bolle syn werk die, en se wie eige nysggirrich.

We spratgen ôf har te warzhôggen, as it gafier wie.

Lepie soe dan fan efter de bûthûs râtsjes tagjen, mar
doe de bolle syn werk dan dwaan soe, seag er har,
skrok, en it foest gie net froch.

Jammer foar alle twa.

Piet hie it foarrucht om mei Catrien de wask
troch de wringer te draaien. Net ien haam sa
eicht by har yn'e bairnt.

It bûtermeitsjen, wol spinne en 't skieljen
fan 'e ierdappels wiegne tiggen troch warkjes.

De mole fan Joh Baarda wie faak yn plak foar
zis foar wat ferdivedaasje.

Johannes Baarda, de man fan 'e mole, wie yn
man dyt alles meisje hoe, wat syn eagen
seagen.

Hy hoe prachtich ferfelle mar ek freeglîk flok-
ke. Mei him ha wy yn polderdyk oanlein,
foar bo sinten yn 'e oere.

Mar ek hat hy zis bybrocht, hoe we yn eine-
hoer flechtesje moatzen.

Zylinder, op 'e bûthûsflier ha wy 't togearedienst.
Stric en reid, en mar draare en frochelkoar
flechtesje.

As je dit sârtiuwende sa lêze, freegsje je
je al ôf, wie it eindlik wol oarloch?

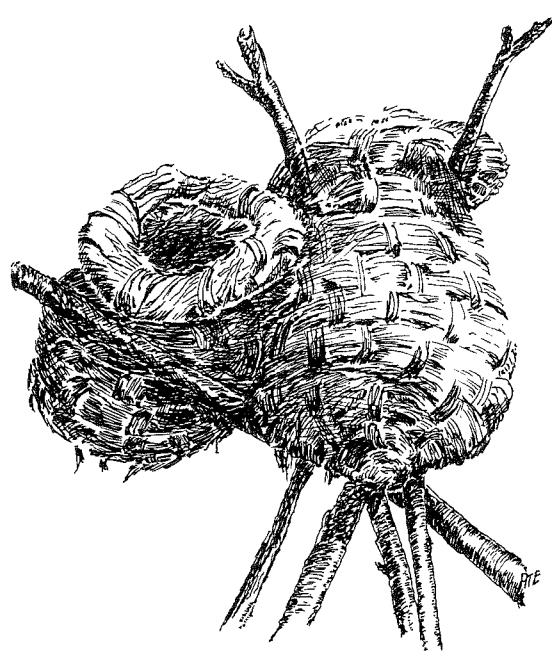
Do we moasten altitien op éis iepenst wéze en goed
útsjen, want yn Wommels, ja'n ketier fyse fan óf
Djiplân giet 23 man fan 'e S.D., en dat wiene gjin
leafe jonges. yn 'e hjerst begêne ge mei razia's
yn 'e hiele omkrite.

Nachten ha we yn waar en wyn yn 'e fjilden rein
en wekkie, ek om 'e pleats. Fan jeans & oere oan
moarns 4 oere. Poertsjzister, neary wie in giochijsje,
alle gelid fongen je op, en alles wie fertochte.
Dat 's nachts omheukerje, hald en moeckich, éinleiich,
wie seniugslopen en net fol te halden.
Doe kamen we op't 1800, in huifkar, wer't we
sue in Frye Wijs midden yn 'e polder yn geslopen ha.
Letter in hol, makke yn 't hea yn 'e golle, gan me-
der djijs. Nei dy tiid begjoen, libbensgefaarlik,
want we gieten as rotte yn 'e falle.

Doe't ek de 16 man fan de knokploeg op 'e
pleats kaam, naam die de wacht oer.

Dizze mannen hiene goede wapens, wol wat
rich en sander soargen.
Se brûkten har granaten z.i.o. foar it fisken.

It allerspannenst wie de dropjing fan wapens
uit Engeland. Dit is net te beschrijwen, dit moet
je mei makke ha.

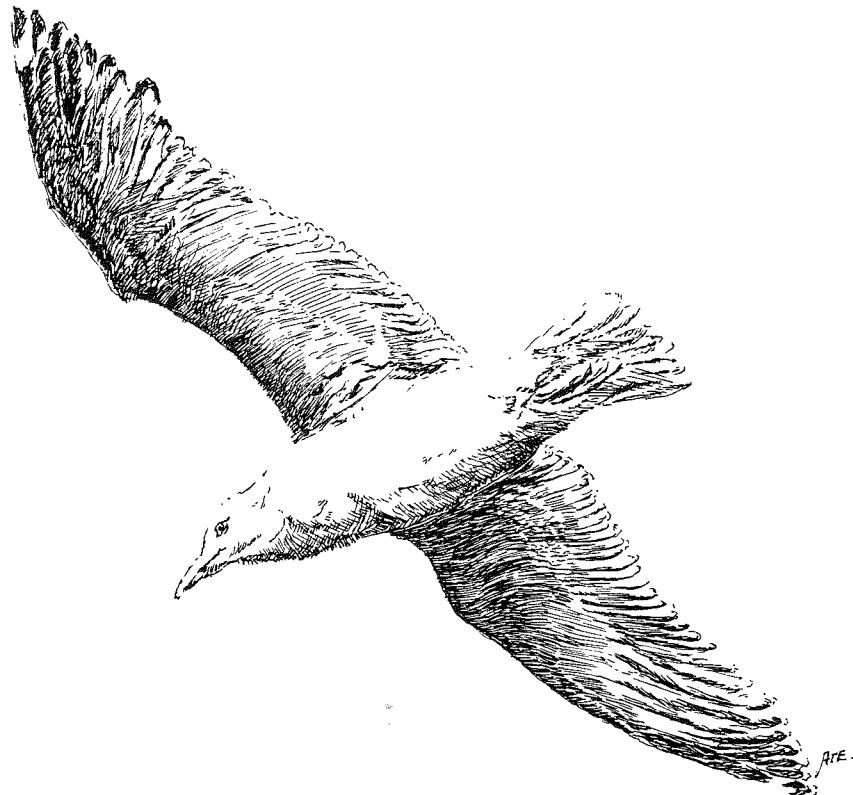

Hoe alles op 'e pleats gie en foaral yn 'f foarein regale waard is my net duidlik. Want der wien ek noch 10 evahoe'eg, mar nem wie in dominante figuur en halde 'f strak.

Alles is lang net ferteld, mar dat kin Piet selfs wol aanfzille.

Met tank en bewondering sien ik der noch aan, wat digge minskien, beweigt en sinbeweigt foar éig diene en doarsten ha.

oarlochsgerslachjociwer
Tjette Kuypmans. Snyts.

Neiskrift,

De bern fan Kees en Hanneke fregeν éij, by de 40 gefe troudei
fan Heit en Mem, ferhalen op te skriuwe, oer de énderdú-
kerztiid fan Piet. (de Boer)

Tjette hat skreazin, ik ha wat makhe en ga kaam ie
hollâns diel op papier.

As je dan sizze, dat wy Piet en Tjette krekt braorren
fiege, dan moat Tjette ek wat ha, mar ynsyn eigen
taal. (net myn idee)

It is huij boek warden, fugearre, elk syn part, doch
heart it byinoar; as oantinken fan eartiids en hjoed,